

УДК 342.9:347.961

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v105.2025.25>

С. С. Розсоха

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Актуальність наукового аналізу міжнародного досвіду адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності полягає в інтеграції України в міжнародну правову спільноту. У контексті глобалізації транскордонних правовідносин та необхідності уніфікації правових стандартів, дослідження міжнародного досвіду у сфері нотаріальної діяльності сприяє забезпеченню правової безпеки громадян та спрощенню процедур спадкування й визнання документів.

Україна, як учасниця Гаазької конвенції 1961 року, вже впровадила процедуру апостилювання, що значно спростило обіг офіційних документів на міжнародному рівні. Однак, ратифікація Конвенції про уніфікований закон щодо форми міжнародного заповіту 1973 року та використання принципів нотаріату латинського зразка розширить можливості української нотаріальної системи, забезпечить міжнародне визнання заповітів, підвищить рівень правової захищеності громадян і сприятиме зменшенню адміністративних перешкод у транскордонних справах.

Також досвід Міжнародного союзу нотаріату, який спрямований на гармонізацію нотаріальної практики через стандартизацію, співпрацю та розвиток професійної етики, може бути використаний для вдосконалення української нотаріальної системи. Важливим є впровадження електронних технологій, таких як e-APP, що дозволяють оперативно вирішувати питання апостилювання й підвищують ефективність нотаріальної діяльності. Узагальнення світового досвіду дозволить Україні адаптувати найкращі міжнародні практики, удосконалити національне законодавство, забезпечити гармонійний розвиток правової системи та полегшити взаємодію українських громадян із правовими системами інших держав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковому аналізі адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності значний внесок зробили такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як Х. Аджі, М. Абдурашидова, А. Берлач, Я. Бень, Т. Білоус, Р. Брукс, В. Бусел, О. Буханевич, Д. Кові Браун, В. Галунько, М. Глобінець, Н. Гриців, А. Гуледза, Г. Гулевська, Л. Данюк, А. З. Джамілах, А. Дауті, А. Денисова, М. Долинська, К. Досінчук, Й. Дрендель, С. Діденко, Е. Женеську, Д. Журавльов, Р. Ігонін, А. Іванищук, Н. Ільєва, А. Іп, У. Кінаш, Н. Карнарук, С. Ковальчук, І. Когутич, О. Коротун, О. Костюченко, О. Косілова, О. Красногор, Т. Курило, Я. Лазур, К. Лізкано Чапета, П. А. Малавет, А. Маржина, О. Мартинюк, Г. Массе, Л. Міранда Чавес, С. Моріна, В. Мустафа, І. Нуроїні, О. Надьон, І. Орловська, У. Палієнко, Є. Пряхін, Л. Піньяс, А. Саптомо, О. Ситников, С. Стеценко, С. Супанджі, В. Тищенко, А. Вілдан Азізі, А. Сяра Нур Сілмі Судраджат, Б. Сіхомбінг, К. Федорова, М. Фролков, Е. Халіті-Мустафа, К. Янг, В. Черниш,

К. Чижмарь, О. Чудний, О. Яра та інші Цей перелік підкреслює багатогранність наукових підходів до аналізу до міжнародного досвіду адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності та важливість подальшого розвитку цієї тематики.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі теорії адміністративного права, доктринальних поглядів на цю проблематику вітчизняних та зарубіжних вчених та міжнародного законодавства розкрити міжнародний досвід адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Міжнародний союз нотаріату (UINL) є міжнародною асоціацією, що об'єднує нотаріальні професійні організації, які функціонують за системою латинського нотаріату, з метою сприяння співпраці, стандартизації та розвитку нотаріальної діяльності у світі. Заснований 2 жовтня 1948 року під час Першого міжнародного конгресу в Буенос-Айресі, Союз отримав офіційний статут у Мадриді у 1950 році. Основними цілями UINL є поширення та підтримка нотаріальної системи латинського типу, яка є складовою континентального права, сприяння стандартизації нотаріального законодавства і процедур, забезпечення незалежності нотаріусів, зміцнення їхньої ролі у превентивному правосудді, підтримка співпраці між нотаріусами різних країн, організація міжнародних конференцій, круглих столів та досліджень, а також надання консультаційних послуг у сфері комерційних, сімейних, спадкових і майнових правовідносин [1;2].

Місії та завдання Міжнародного союзу нотаріату (UINL) спрямовані на розвиток і вдосконалення нотаріальної діяльності на глобальному рівні. Основними цілями є вирішення нотаріальних проблем юридичного та професійного характеру, поширення принципів нотаріату, організація навчальних заходів, співпраця з міжнародними організаціями у відповідних сферах компетенції та реалізація завдань, поставлених Генеральною радою або Радою директорів. Континентальні комісії, як частина структури UINL, надають підтримку нотаріатам своїх континентів для організації їхньої професійної діяльності, сприяють початковій і безперервній підготовці нотаріусів, вирішують конкретні проблеми нотаріатів-членів, поглиблюють знання та гармонізують національне законодавство, сприяють публікації результатів роботи, комунікації та обміну інформацією між нотаріатами [3].

Членами Союзу є національні нотаріати, представлені національними представницькими органами або єдиним представництвом, призначеним відповідними нотаріальними структурами. Членство може бути втрачено добровільно або за рішенням Асамблеї, якщо існують серйозні причини, пов'язані з порушенням мети, об'єкта чи статуту Союзу. Ресурси UINL формуються за рахунок внесків членів, доходів від діяльності, публікацій, пожертв, грантів та інших джерел фінансування. Публічне управління Союзом здійснюється через його органи, до яких належать Асамблея членів, Президент, Рада директорів, Генеральна рада та Рада фінансового нагляду. Асамблея є вищим органом UINL, що складається з представників усіх членів і збирається на регулярні сесії раз на рік, а також на позачергові сесії за рішенням Президента або на вимогу членів [4].

Не пересічним засадничим нормативно-правовим актом Міжнародного союзу нотаріусів є основні принципи нотаріату латинського зразка, які були затверджені

Асамблеєю нотаріатів-членів 8 листопада 2005 року в Римі. Згідно з якими нотаріус є професійним юристом і державною посадовою особою, призначеною державою для надання автентичності правовим актам і контрактам, що містяться в документах, які він складає, та для консультування осіб, які звертаються до нього. Нотаріус, володіючи публічною владою, виконує свої функції неупереджено та незалежно, поза межами державної ієрархії. Інститут нотаріату охоплює всю юридичну діяльність у позаспоровій сфері, забезпечуючи юридичну безпеку, запобігаючи спорам та сприяючи їх вирішенню через правове посередництво, що робить його ключовим елементом належного правосуддя. Нотаріальні акти, посвідчені нотаріусом, мають автентичність, що поширюється на підпис, зміст і дату документа, вони зберігаються у нотаріуса, а сторони мають право отримувати копії, які мають таку ж юридичну силу, як і оригінали [5].

Міжнародний союз нотаріату функціонує через комплексну систему органів публічного адміністрування, кожен з яких виконує специфічні завдання, спрямовані на досягнення цілей організації. Основними органами є Асамблея, Президент, Рада директорів та Генеральна рада, кожен із яких має визначені повноваження та відповідальність. Асамблея є вищим органом управління UINL, що має такі повноваження: ухвалення політичних і наукових ініціатив, визначення орієнтирів та затвердження програми діяльності Союзу, внесення змін до статуту, прийняття нових членів і виключення існуючих, надання статусу спостерігача, заснування комісій та робочих груп, обрання Президента, віце-президентів, секретаря, скарбника та інших членів керівних органів. Асамблея також затверджує річні звіти, бюджети, встановлює щорічні внески, ухвалює звіти фінансового нагляду, присвоює орден «За заслуги» та ухвалює інші рішення, пов'язані зі статутом [4].

Прикладом практичної діяльності є другий діалог між правовими системами, організований Міжнародним союзом нотаріату та Нотаріальною палатою Пуерто-Ріко, на тему «Нотаріус чи адвокат?», що відбулась 5 грудня 2024 року в Сан-Хуані, Пуерто-Ріко. Метою заходу було порівняння ролей нотаріуса та адвоката в неспірних справах у країнах загального та цивільного права, а також аналіз статусу нотаріуса. У першій частині заходу нотаріуси та юристи обговорили їхні ролі у справах про спадкування та операціях із нерухомістю, наголошуючи на внеску нотаріусів у правову безпеку та публічні реєстри. Професор Е. Рівера Круз підкреслила значення нотаріального втручання для підтвердження прав власності після стихійних лих, таких як урагани «Ірма» та «Марія» в Пуерто-Ріко. Відомі професори, зокрема П. Мюррей із Гарварду та Р. Стюрнер із Університету Фрайбурга, узагальнили додаткову цінність нотаріального втручання для держави, громадян та економіки [6].

Своєрідним виконавчим органом Міжнародного союзу нотаріату є Адміністративний секретаріат, штаб-квартира якого розташована в Римі. Функціонування цього органу забезпечується внесками нотаріатів за місцем головного офісу та асигнуваннями з боку UINL. Основними завданнями Адміністративного секретаріату є підготовка і моніторинг документів у координації з Президентом, Секретарем і відповідальним радником, ведення обліку рахунків та управління фінансами UINL. Він співпрацює із секретарем UINL у проведенні сесій Асамблеї, Генеральної ради

та Ради директорів, а також у складанні протоколів цих сесій. Повсякденне адміністрування справ UINL також входить до компетенції Адміністративного секретаріату, який виконує всі доручення Президента UINL, а для виконання інших завдань потребує прямого дозволу Президента або відповідального радника. Адміністративний секретаріат управляє архівами UINL, включаючи архіви колишніх постійних секретаріатів, делегуючи певні функції місцевому менеджеру. Рада директорів призначає одного зі своїх членів, який проживає в країні місцезнаходження штаб-квартири, відповідальним за керівництво Адміністративним секретаріатом, що здійснюється директором за участі кваліфікованого персоналу [7].

Прикладом виконавчі діяльності є інституційне засідання Міжнародного союзу нотаріату, організовані Орденом нотаріусів Португалії 3 6 по 9 листопада 2024 року в Лісабоні (Португалія). Що відбулися протягом чотирьох днів обговорювалися ключові питання під час засідань комісій, робочих груп, Ради директорів, Генеральної ради та Генеральної асамблеї нотаріусів-членів. У заході взяли участь понад 450 осіб, включаючи трьох міністрів юстиції з Португалії, Кабо-Верде та Гвінеї-Бісау. Однією з головних тем стало питання діловодства стосовно публічних документів у Спільноті португаломовних країн (CPLP). Круглий стіл з цієї теми об'єднав нотаріусів із Кабо-Верде, Мозамбіку, Анголи, Сан-Томе-Ет-Прінсіпі та Гвінеї-Бісау. Під час зустрічей UINL було прийнято нового члена – нотаріат Бурунді, який став 92-м членом Союзу. Це рішення було схвалено Генеральною асамблеєю нотаріусів-членів [8].

Отже, адміністративно-правове забезпечення Міжнародного союзу нотаріату полягає в створенні ефективної системи публічне адміністрування нотаріальної діяльності на міжнародному рівні, що сприяє гармонізації законодавства, захисту прав та інтересів громадян, а також забезпечує правову безпеку. UINL має на меті розвиток, вдосконалення та стандартизацію нотаріальної діяльності, сприяння співпраці між нотаріусами, вирішення юридичних та професійних питань, поширення принципів нотаріату, організацію навчальних заходів і співпрацю з міжнародними організаціями. Континентальні комісії підтримують професійний розвиток нотаріатів, вирішують локальні проблеми, гармонізують законодавство та сприяють науково-дослідній діяльності. Діяльність UINL регулюється Положенням, затвердженим 2 жовтня 2007 року в Мадриді та зміненим у 2015 році в Ріо-де-Жанейро і 2021 року під час віртуальної сесії. Також основу діяльності складають основні принципи нотаріату латинського зразка, затверджені в 2005 році в Римі.

Конвенція від 5 жовтня 1961 року про скасування вимоги легалізації іноземних офіційних документів (Конвенція про апостиль НССН 1961 року) спрощує процес використання офіційних документів за кордоном. Основною метою Конвенції є скасування вимоги дипломатичної або консульської легалізації документів, що замінюється процедурою отримання апостиля, виданого компетентним органом у країні походження документа. Такий підхід значно скорочує часові витрати та витрати на оформлення документів. У 2006 році було запроваджено електронну програму апостилювання (e-APP), яка спрямована на підтримку електронної видачі та перевірки апостилів. Ця програма дозволяє забезпечити доступність та ефективність процедури апостилювання, використовуючи сучасні техно-

логії. На сьогодні Конвенція має понад 125 договірних сторін і є одним із найбільш широко застосовуваних багатосторонніх міжнародних договорів у сфері правового співробітництва. Щороку в рамках Конвенції видаються мільйони апостилів, що забезпечує правову безпеку та сприяє міжнародному обміну документами [9].

Основною Конвенції є заміна складного процесу легалізації єдиною формальністю — апостилюванням. Апостиль підтверджує автентичність підпису, статус особи, яка підписала документ, та ідентичність печатки чи штампа. Конвенція охоплює документи, видані державними органами, нотаріусами, адміністративні акти та офіційні свідоцтва. Для нотаріусів це створює значні переваги у спрощенні роботи з міжнародними клієнтами. Апостиль гарантує, що документи, посвідчені нотаріусами, будуть прийняті за кордоном без додаткової легалізації. Нотаріуси можуть підготувати акти, які відповідають вимогам Конвенції, забезпечуючи їх юридичну силу. Вони відіграють ключову роль у підтвердженні автентичності документів, що надає їм міжнародне визнання. Завдяки цій Конвенції нотаріальні дії стають основою для транскордонних правовідносин. Програма електронного апостилювання (e-APP), запущена у 2006 році, полегшує оформлення електронних апостилів. Це дозволяє нотаріусам використовувати сучасні технології для підвищення зручності та оперативності своєї роботи [10].

Основним завданням Конвенції є усунення вимоги дипломатичної чи консульської легалізації таких документів, замінюючи її процедурою апостилювання. Конвенція поширюється на офіційні документи, складені на території однієї договірної держави, які повинні бути представлені на території іншої договірної держави. До таких документів належать акти державних органів, нотаріальні дії, офіційні свідоцтва, що підтверджують автентичність підписів, печаток або штампів. Водночас Конвенція не застосовується до документів, оформлених дипломатичними чи консульськими представниками, а також до адміністративних документів, пов'язаних із комерційними або митними операціями. Основною процедурою в рамках Конвенції є апостиль, що є спеціальним сертифікатом, який засвідчує автентичність підпису, статус особи, яка підписала документ, та ідентичність печатки чи штампа [11].

Гаазька конвенція від 5 жовтня 1961 року була ратифікована Україною 10 січня 2002 року шляхом прийняття Закону України №2933-III «Про приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів». Цей закон набув чинності 22 грудня 2003 року [12]. Для офіційних документів, виданих в Україні та призначених для використання в інших державах-учасниках, достатньо проставлення апостिला без необхідності консульської легалізації. Апостиль підтверджує автентичність підпису, статус особи, яка підписала документ, та ідентичність печатки чи штампа. В Україні визначено кілька органів, уповноважених проставляти апостиль на різних видах документів. Міністерство юстиції України апостилює документи, видані судами, нотаріусами, органами юстиції та інші офіційні документи [13].

Посібник з апостилю, перше видання якого з'явилося у 2013 році, є ключовим документом для практичного впровадження та використання Гаазької конвенції від 5 жовтня 1961 року про скасування вимоги легалізації іноземних офіцій-

них документів (Конвенція про апостиль). Конвенція, що застосовується десятки мільйонів разів на рік, забезпечує спрощення міжнародного обігу документів, що є важливим як для окремих осіб, так і для організацій. Друге видання Посібника містить оновлену інформацію та практичні рекомендації щодо застосування Конвенції [14].

Провідним інструментом публічної міністрування аналізовані сфері є програма електронного апостилювання (e-APP). З метою належного його втілення у правозастосування 21-22 жовтня 2024 року в Астані (Казахстан) відбувся 13-й Міжнародний форум став значущою подією у контексті сучасного міжнародного правового співробітництва. Учасники форуму, серед яких були представники 70 держав-учасниць Гаазької конвенції про апостиль 1961 року, обговорювали актуальні питання впровадження електронних технологій у сферу визнання офіційних документів за кордоном. Під час форуму наголошувалося на зростаючому значенні цифровізації процесів апостилювання [15].

Разом з тим, треба підкреслити що Україна стикається зі значними труднощами у виконанні своїх зобов'язань за міжнародними конвенціями на територіях, тимчасово окупованих російською федерацією, включаючи Автономну Республіку Крим, місто Севастополь та окремі райони Донецької і Луганської областей. Ці труднощі пов'язані з триваючою збройною агресією росії та подальшою окупацією цих територій, що розпочалася у лютому 2014 року. Україна вважає недійсними всі документи чи запити, видані окупаційною владою чи посадовими особами росії на окупованих територіях. Такі документи не мають юридичної сили незалежно від способу їх подання, включаючи непряме представлення через органи росії. Україна має обмежені можливості для виконання своїх зобов'язань за конвенціями на окупованих територіях. Це обмеження діє до моменту повного відновлення конституційного порядку та ефективного контролю України над цими територіями [16].

Отже, Гаазька конвенція від 5 жовтня 1961 року про скасування вимоги легалізації іноземних офіційних документів має велике значення для міжнародного документообігу. Її основна мета полягає у спрощенні процесу визнання офіційних документів між країнами-учасницями шляхом заміни складної процедури легалізації єдиною формальністю — отриманням апостиля. Це значно знижує часові та фінансові витрати як для громадян, так і для організацій. В Україні реалізація Конвенції забезпечується через систему компетентних органів, таких як Міністерство юстиції, Міністерство освіти і науки, Міністерство внутрішніх справ, Державна міграційна служба, Державна податкова служба та Міністерство закордонних справ. Нотаріуси відіграють важливу роль у підготовці документів для апостилювання, перевіряючи їх відповідність законодавству, засвідчуючи підписи та печатки.

Незважаючи на ефективність реалізації Конвенції в Україні, існують обмеження через збройну агресію російської федерації та тимчасову окупацію частини території України. Документи, видані окупаційними органами влади, є юридично недійсними. Відповідно, виконання зобов'язань за Конвенцією на окупованих територіях не може бути гарантованим. Уся комунікація та реалізація положень Конвенції здійснюється через центральні органи влади, розташовані в Києві. Кон-

венція є важливим інструментом для забезпечення правової безпеки громадян України за кордоном. Її реалізація спрощує оформлення документів для використання за межами країни, забезпечуючи міжнародне визнання українських офіційних документів, зокрема завдяки нотаріусам, які є ключовими учасниками цього процесу.

Нотаріуси виконують ключову роль у забезпеченні дотримання всіх вимог Конвенції під час складання міжнародного заповіту. Вони контролюють процедуру складання документа, ідентифікують спадкодавця та свідків, а також засвідчують автентичність підписів. Нотаріуси видають сертифікати, які підтверджують відповідність заповіту вимогам Конвенції, та зберігають їх копії, забезпечуючи можливість перевірки та відновлення документа. Вони надають професійні консультації спадкодавцям, забезпечуючи їхній заповіт міжнародним визнанням. Участь нотаріусів сприяє гармонізації правових норм у сфері спадкування, спрощуючи вирішення спорів та адміністративних труднощів у міжнародному контексті. Нотаріуси підвищують довіру до процесу складання заповітів, забезпечуючи громадянам юридичну впевненість у визнанні їхнього волевиявлення на міжнародному рівні [17].

Заповіт повинен бути складений у письмовій формі, від руки або надрукований, і може бути написаний будь-якою мовою. Спадкодавець підтверджує перед двома свідками та уповноваженою особою, що документ є його заповітом, і засвідчує своє ознайомлення із його змістом. Заповіт має бути підписаний спадкодавцем у присутності свідків та уповноваженої особи. Якщо спадкодавець не може підписати документ, уповноважена особа зазначає це в сертифікаті. До заповіту додається сертифікат, виданий уповноваженою особою, який підтверджує відповідність документу вимогам Конвенції. Сертифікат визнається юридично дійсним у всіх державах-учасниках. Підписи на заповіті та сертифікаті не потребують легалізації. Зберігання заповіту регулюється законодавством держави, де працює уповноважена особа. Конвенція набуває чинності через шість місяців після здачі п'ятої ратифікаційної грамоти. Для нових учасників вона набуває чинності через шість місяців після ратифікації або приєднання. Конвенція не допускає жодних застережень щодо її положень. Нотаріуси як уповноважені особи забезпечують відповідність заповітів вимогам Конвенції. Вони перевіряють особу спадкодавця та свідків, контролюють процедуру складання заповіту і засвідчують його автентичність [18].

Висновки. Отже, Конвенція про уніфікований закон щодо форми міжнародного заповіту була укладена у Вашингтоні в 1973 році з метою забезпечення уніфікації правил складання заповітів у міжнародному правовому середовищі. Вона є юридичним інструментом, який встановлює єдині вимоги до форми міжнародного заповіту, спрощуючи процеси його визнання та виконання в різних державах. Конвенція визнає заповіт дійсним незалежно від місця його складання, національності чи місця проживання спадкодавця, за умови дотримання встановлених процедур. До заповіту додається сертифікат, виданий уповноваженою особою, який підтверджує відповідність документу вимогам Конвенції. Цей сертифікат визнається в усіх державах-учасниках і не потребує додаткової легалізації.

Література

1. International Union of Notaries. Bundesnotarkammer. 2024. URL: <https://www.bnotk.de/en/bundesnotarkammer/international/international-union-of-notaries>
2. Union Internationale du Notariat. 2024. URL: <https://www.uinl.org/>
3. Union Internationale du Notariat. Member of the Global. 2013. URL: <https://www.landcoalition.org/en/our-network/union-internationale-du-notariat/>
4. Règlement. Approved by the Assembly of Member Notariats on October 2, 2007, in Madrid, and amended in Rio de Janeiro on October 2, 2015, and during the virtual session on December 3, 2021. URL: <https://www.uinl.org/reglement>
5. Fundamental Principles of the Latin Notariat. Approved by the Assembly of Member Notariats of UINL, Rome, Italy, November 8, 2005. URL: <https://www.uinl.org/principio-fundamentales>
6. Dialogue Between Legal Systems: Puerto Rico on the Topic "Notary and/or Lawyer? Union Internationale du Notariat. 2024. URL: <https://www.uinl.org/news>
7. Administrative Secretariat of the International Union of Notaries. UINL. 2024. URL: <https://www.uinl.org/secretaria-administrativa>
8. Dialogue Between Legal Systems in Puerto Rico on the Theme "Notary and/or Attorney.". Union Internationale du Notariat. 2024. URL: https://www.uinl.org/-/dialogue-between-legal-systems-in-puerto-rico-on-the-theme-notary-and-or-attorney-#p_73_INSTANCE_g4QgRSEIbf0Q
9. Hague Conference on Private International Law. Apostille Convention - Specialised Sections. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/apostille>.
10. Convention of 5 October 1961 Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents (HCCH 1961 Apostille Convention). HCCH. 2024. URL: <https://assets.hcch.net/docs/80d0e86f-7da8-46f8-8164-df046285bccd.pdf>.
11. Convention of 5 October 1961 Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents. 2024/ URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=41>.
12. Про приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів. Закон України від 10 січня 2002 року № 2933-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 23. ст. 153.
13. Hague Conference on Private International Law. Competent Authorities for Apostille - Ukraine. Last updated: January 18, 2023. URL: <https://www.hcch.net/en/states/authorities/details3/?aid=351>.
14. Publications and Studies. Second Edition of the Apostille Handbook. HCCH. 2024. URL: <https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5888>.
15. 13th International Forum on the Electronic Apostille Programme (e-APP): Conclusions & Recommendations. HCCH. 2024. URL: <https://assets.hcch.net/docs/664c74fd-ea34-4b90-9f27-94cab6f78510.pdf>
16. Ukraine. Treaty Database of the Netherlands: Details of Notification Regarding Implementation Restrictions. URL: https://treatydatabase.overheid.nl/en/Verdrag/Details/009051_b.html
17. Convention Providing a Uniform Law on the Form of an International Will (Washington, D.C., 1973). Official UNIDROIT Website. 2024. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/international-will/>
18. Convention Providing a Uniform Law on the Form of an International Will, done at Washington on October 26, 1973. Entered into force on February 9, 1978. Depositary: *United States of America*. URL: <https://www.state.gov/wills-convention>
19. International Institute for the Unification of Private Law. *UNIDROIT. Official website*. 2024. URL: <https://www.unidroit.org>.

Анотація

Розсоха С. С. Міжнародний досвід адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності. – Стаття.

У статті актуалізовано міжнародний досвід адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності. Розглянуто ключові аспекти Конвенції про уніфікований закон про форму міжнародного заповіту, прийнятої у Вашингтоні в 1973 році. З'ясовано, що основною метою Конвенції є створення уніфікованих правил для забезпечення міжнародного визнання заповітів. Встановлено, що Конвенція передбачає спрощення процедур визнання заповітів між державами-учасницями шляхом засто-

сування єдиної форми документа, яка підлягає сертифікації уповноваженою особою, зокрема нотаріусом. Така сертифікація підтверджує відповідність заповіту встановленим вимогам і не потребує додаткової легалізації в інших країнах. Проаналізовано переваги ратифікації Конвенції для України. Це значно зменшить адміністративні та правові перешкоди для спадкоємців у міжнародних справах, забезпечуючи їхні права та законні інтереси. Сертифікація міжнародних заповітів сприятиме зміцненню адміністративно-правового статусу нотаріусів та підвищенню довіри громадян до нотаріальної системи. Також підкреслено, що участь у міжнародній системі уніфікованих заповітів стимулюватиме підвищення кваліфікації нотаріусів, удосконалення їхніх навичок і розширення компетенцій. Наголошено на важливості діяльності Міжнародного інституту уніфікації приватного права (UNIDROIT), який підготував текст Конвенції, а також на ролі Міжнародного союзу нотаріату у гармонізації нотаріальної практики. Це забезпечує підтримку професійного розвитку нотаріусів, сприяє обміну інформацією та запровадженню міжнародних стандартів нотаріальної діяльності. Вказано, що принципи нотаріату латинського зразка, затверджені Міжнародним союзом нотаріату, носять публічний характер, утверджуючи такі засади, як незалежність нотаріусів, автентичність нотаріальних актів і дотримання нотаріусами етичних норм.

Ключові слова: Міжнародний союз нотаріату, публічне адміністрування, гармонізація законодавства, незалежність нотаріусів, ратифікація, адміністративні перешкоди, автентичність документів, сертифікація, правова система України, спадкові справи, міжнародна співпраця, латинський нотаріат, інтеграція в міжнародну спільноту, захист, стандарти.

Summary

Rozsokha S. S. International experience in administrative and legal support of notarial activities. – Article.

The article actualizes the international experience of administrative and legal support for notarial activities. Key aspects of the Convention on the Uniform Law on the Form of an International Will, adopted in Washington in 1973, are examined. It is established that the main purpose of the Convention is to create unified rules for ensuring the international recognition of wills. The Convention provides for simplifying the procedures for recognizing wills among member states through the application of a uniform document form certified by an authorized person, including a notary. Such certification confirms the compliance of the will with established requirements and does not require additional legalization in other countries. The advantages of Ukraine's ratification of the Convention are analyzed. This will significantly reduce administrative and legal obstacles for heirs in international cases, ensuring their rights and legitimate interests. The certification of international wills will contribute to strengthening the administrative and legal status of notaries and increasing citizens' trust in the notarial system. It is also emphasized that participation in the international system of unified wills will stimulate the improvement of notaries' qualifications, the enhancement of their skills, and the expansion of competencies. The importance of the activities of the International Institute for the Unification of Private Law (UNIDROIT), which prepared the text of the Convention, is highlighted, as well as the role of the International Union of Notaries in harmonizing notarial practices. This supports the professional development of notaries, promotes information exchange, and introduces international standards for notarial activities. It is noted that the principles of Latin-type notarial practices, approved by the International Union of Notaries, have a public character, affirming principles such as the independence of notaries, the authenticity of notarial acts, and adherence to ethical standards by notaries.

Key words: International Union of Notaries, public administration, harmonization of legislation, independence of notaries, ratification, administrative obstacles, authenticity of documents, certification, legal system of Ukraine, inheritance cases, international cooperation, Latin notarial practices, integration into the international community, protection, standards.